

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-22997193

7/40047 62 107

Konu : Soru Önergeleri (7/40047)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 17.02.2026 tarihli ve 1800621 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Mardin Milletvekili Sayın Kamuran TANHAN tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/40047 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/40047 Cevap Metni (10 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 33E7899E-DA11-4773-AD90-FB61497BFA6C

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK

Sosyal Çalışmacı

Telefon No: (312) 705 73 30

Mardin Milletvekili Sayın **Kamuran TANHAN**'a Ait 7/40047 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Afet ve acil durum hallerinde Türkiye’de yaşanabilecek her tür ve ölçekteki afet ve acil durumlara etkin müdahale edilebilmesi için görev alacak kamu kurumları, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve gerçek kişiler Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda belirlenmektedir. Bu kapsamda Bakanlığımız Ayni Bağış Depo Yönetimi ve Dağıtım Çalışma Grubu faaliyetlerinin yürütülmesi ile Psikososyal Destek Çalışma Grubunun koordinasyonundan sorumludur.

6 Şubat tarihli Kahramanmaraş depremlerinde ilk andan itibaren vatandaşlarımıza destek olunmuştur. Afet ve acil durum süreçlerinden etkilenenlerin kendi kapasitelerini fark ederek güçlenmelerinin sağlanmasını hedefleyen psikososyal destek (PSD) çalışmaları yürütülmektedir. Deprem illerinde ve tahliye illerindeki çalışmaların yanı sıra süreçte destek illerinden de deprem bölgesine de görevlendirmeler yapılmış olup, 81 ilimizde PSD ekipleri seferber edilerek vatandaşlarımıza PSD destek sunulmuş, normal yaşama geçiş süreçlerine destek olunmuş ve olunmaya devam edilmektedir. Bu kapsamda depremden bu yana yaklaşık 5,1 milyon PSD hizmeti sunulmuştur. Çalışmalar; durum tespiti, paydaş kurumlarla iş birliği, lojistik planlama, dezavantajlı nüfus gruplarının ihtiyaç tespiti, çalışana destek, eğitim programları, izleme ve değerlendirme çalışmaları ile PSD hizmetleri boyutlarını da içeren bir çerçevede yürütülmüştür. Ebeveynlere yönelik psikolojik bilgilendirme, gizlilik ve mahremiyet eğitimi, çocuk ve yetişkinlere yas danışmanlığı hizmeti verilmektedir. PSD hizmeti kapsamında deprem sonrası yas süreci yaşayan çocuklar meslek elemanları aracılığıyla psikolojik ilk yardım, psikoeğitim, grup çalışmaları, bireysel görüşme vb. müdahale araçları ile desteklenmektedir. Söz konusu çalışmaların yürütülmesine yönelik olarak barınma alanlarında PSD çalışmalarını yürütmek ve takip etmek üzere yetişkinler ve çocuklar için PSD birimleri kurulmuştur.

Geçici barınma merkezlerinde “çocuk dostu alanlar” açılarak çocukların kendi yaşlıları ile yaşadıkları travmatik olayla baş etmeleri için tematik etkinlikler düzenlenmiştir. Geçici barınma merkezlerinde yeni bir yaşama uyum sağlanabilmesi için gizlilik ve mahremiyet, aile içi iletişim, kadına yönelik şiddet vb. farkındalık eğitimleri düzenlenmiştir. Psikolojik ilk yardım hizmeti ve psikososyal destek hizmeti sunulması esnasında riskli durumda olanların tespiti halinde hizmet modellerine gerekli yönlendirmeler de yapılmaktadır. Bununla birlikte yerleşik bir düzene giren afet sahasında; hobi kurslarının açılması, spor faaliyetleri düzenlenmesi, kültürel ve sosyal iyileştirme etkinliklerinin düzenlenmesi ile hayatın normale dönmesi amaçlanmaktadır. Bütün bu hizmetler çerçevesinde, yaşanan travmatik olayla baş etme becerilerinin güçlendirilmesi ve psikolojik sağlamlığın artırılması amaçlanmaktadır. Aile danışmanlığı hizmeti, deprem bölgesinde ve ülkemiz genelinde il müdürlükleri ve Sosyal Hizmet Merkezlerindeki (SHM) meslek personeli aracılığı ile sunulmaktadır. Bu hizmet ile aile bireylerini güçlendirmek, aile içi ilişkileri düzenlemek, aile bireylerinin iletişim, stresle baş etme, problem çözme becerilerini geliştirmek, evliliğin işleyişinde yaşanan ya da yaşanması muhtemel sorunların çözümüne destek olmak hedeflenmektedir. Söz konusu hizmete e-Devlet kapısı üzerinden de başvuru yapılabilmektedir.

6 Şubat 2023 tarihli deprem sonrası çocuklarla ilgili ihbar, talep ve bildirimlerin alınabilmesi için Bakanlığımız uhdesinde 10 Hatlı Çağrı Merkezi oluşturulmuş ve kamuoyu ile

paylaşmıştır. Söz konusu çağrı merkezi 7/24 hizmet vermiştir. Gelen tüm aramalarda uzman personel tarafından titizlikle bilgi alınmıştır ve verilmiştir.

Bakanlığımızca deprem felaketi nedeniyle ailesinden ayrı düşmüş/refakatçisi olmayan 1.912 çocuk Aile Bilgi Sistemi Afet Yönetim Çocuk Modülü'nde kayıt altına alınmıştır. Yapılan kimlik kontrolü, bilimsel yöntemlerle kimliklendirme ve mesleki çalışmalar sonucunda 1.881 çocuk ailesine/aile yakınlarına teslim edilmiş, 6 çocuğumuz da aile odaklı hizmetlerden faydalanmıştır. 7 çocuğumuz Bakanlığımıza bağlı kuruluşlarda bakım ve koruma altındadır. 1 çocuğumuz reşit olarak kuruluştan ayrılmıştır. Kayıtlarımızda olan 17 çocuğumuz tedavi sürecinde vefat etmiştir. Hastanelerde tedavisi devam eden çocuğumuz bulunmamaktadır. Kimliği belirlenemeyen çocuğumuz bulunmamaktadır. Bakanlığımızca kayıt altına alınan 1.912 çocuğun kimliği de çeşitli bilimsel metotlarla tespit edilmiş olup bahse konu çocuklar kayıp çocuk olarak nitelendirilmemektedir.

Kayıp kişiler veya çocuklarla ilgili iş ve işlemler İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı tarafından yürütülmektedir.

Kayıp kişi veya çocuk bildirimleri kolluk güçlerine bildirim yapıldıktan sonra süreç adli ve idari yönden ilgili Bakanlıkların ilgili birimleri tarafından yürütülmektedir.

Ancak kayıp çocuklar kolluk tarafından bulunduktan ya da çocuk ortaya çıktıktan sonra Adli Makamlarca Bakanlığımıza bildirilen çocuklar hakkında 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında değerlendirme süreçleri başlatılabilmektedir. Gerekli sosyal inceleme yapılarak, çocuk ve aile ihtiyaç duydukları koruyucu ve destekleyici tedbirler çerçevesinde desteklenmektedir.

Kadına yönelik şiddetle mücadelede “şiddete karşı sıfır tolerans ilkesi” çerçevesinde yürüttüğümüz çalışmalar ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve medyanın iş birliğinde çok taraflı ve çok yönlü biçimde devam etmektedir. Bu kapsamda gerçekleştirilen çalışmalardan bazıları şu şekildedir:

- 2012 yılında 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun ile devam eden yıllarda ilgili ikincil mevzuatın yürürlüğe girmesi ve Türk Ceza Kanunu'nda kadına yönelik şiddet eylemlerinin daha etkin cezalandırılmasına yönelik yapılan değişikliklerle yasal altyapı güçlendirilmiştir.
- Kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmalarına yol haritası niteliğindeki politika belgeleri, ilgili tüm tarafların katkı ve katılımlarıyla düzenli olarak hazırlanıp uygulanmaktadır. Bu kapsamda 2007 yılından bu yana 4 ulusal eylem planı uygulanmıştır. 2021-2025 yıllarını kapsayan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı uygulama süresinin sona erecek olması nedeniyle, 2026-2030 dönemini kapsayacak Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele V. Ulusal Eylem Planı hazırlık çalışmaları Bakanlığımız KSGM koordinasyonunda yürütülmüştür.
- Yeni eylem planı, geçmiş dönem uygulama deneyimlerinden elde edilen kazanımlar doğrultusunda; bilimsel temele dayalı, yenilikçi, katılımcı ve sürdürülebilir bir yaklaşımla hazırlanmıştır. Doküman analizleri (diğer ülkelerin politika belgeleri, raporlar, araştırmalar vb.), stratejik paydaş ve personel anketleri, odak grup görüşmeleri, 7 bölgede istişare toplantıları, ihtisas komisyonları ile çok aşamalı kapsamlı bir hazırlık süreci yürütülmüştür.
- V. Ulusal Eylem Planı, önceki planlardan yapısal olarak farklılaşan “Eksen Bazlı Kesişimsel Model” üzerine inşa edilmiştir. Temel politika alanlarını oluşturan dikey

eksenler ve kesişimsel politika alanlarını oluşturan yatay eksenlerle *kadına yönelik şiddetin çok boyutlu yapısı etkileşimli ve kesişimsel bir anlayışla* ele alınmıştır.

- Eylem Planı kapsamında 5 hedef 15 strateji ve 130 faaliyet bulunmakta olup *Şiddetsiz Yaşam ve Saygı Kültürü, Etkin Hukuki Koruma ve Adalete Erişim, Risk Odaklı ve Uzmanlaşmış Müdahale, Psikolojik İyi Oluş ve Sosyoekonomik Güçlenme, Davranışsal Dönüşüm ve Toplumsal Katılım* dikey eksenleri; *Bütüncül Politikalar, Dijitalleşme ve Yapay Zekâ, Afet ve Acil Durumlar, Bilimsel Bilgi Ekosistemi, Kültür-Sanat, Spor ve Medya* ise yatay eksenleri oluşturmaktadır. Eylem planı kapsamında yer alan “Afet ve Acil Durumlar” yatay eksenini ile kadına yönelik şiddetle mücadele politikalarının afet ve acil durum yönetimi süreçleriyle uyumlu ve bütünlük biçimde yürütülmesi amaçlanmaktadır.
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede koordinasyon mekanizmalarımız hem ulusal hem de yerel düzeyde tesis edilmiş durumdadır. IV. Ulusal Eylem Planının 81 il düzeyinde daha etkin biçimde uygulanmasını amacıyla İl Eylem Planları yürürlüğe konmuştur. V. Ulusal Eylem Planı çerçevesindeki İl Eylem Planlarının 81 ilimizde yürürlüğe konulması için çalışmalar devam etmektedir.
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede koordinasyon mekanizmaları hem ulusal hem de yerel düzeyde tesis edilmiş durumdadır. Bakanlığımız koordinasyonunda periyodik olarak her yıl bir defa Sayın Bakanımız Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ başkanlığında ve ilgili tüm bakanlıkların katılımı ile toplanan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Koordinasyon Kurulu bu alandaki mevcut uygulamaların değerlendirilmesi, sorunların tespiti, çözüm önerilerinin geliştirilmesi ve uygulanmasına yönelik kurumlar arası iş birliği ve eş güdümün artırılması görevlerini yürütmektedir. Kurul bugüne kadar 18 toplantı gerçekleştirmiştir.
- Yerel düzeyde ise 81 il düzeyinde Vali veya Vali Yardımcısı başkanlığında toplanan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Koordinasyon, İzleme ve Değerlendirme Komisyonları ile il düzeyinde yapılan çalışmalar ve il eylem planlarının izleme ve değerlendirmesi yılda en az 6 ayda bir gerçekleştirilmektedir.
- Kadına yönelik şiddetle mücadelede ihtisas kurumsal mekanizmalardan biri olan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM); şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin bir biçimde uygulanmasına yönelik olarak destek ve izleme hizmetlerinin verildiği merkezlerdir. Hâlihazırda 81 ilimizde 87 ŞÖNİM hizmet vermektedir.
- ŞÖNİM’lerde sunulan hizmetlerin temelini, kadına yönelik şiddet mağdurlarının psikososyal iyilik hâlinin güçlendirilmesine yönelik rehberlik ve danışmanlık çalışmaları oluşturmaktadır. Bu kapsamda mağdurlarla mesleki görüşmeler yapılarak vaka formülasyonu ve müdahale planları hazırlanmakta, plan doğrultusunda gerekli mesleki çalışmalar yürütülmektedir. Hizmetlerin etkinliğini artırmak amacıyla personelin kapasitesi temel ve ileri düzey eğitimlerle güçlendirilmekte; ayrıca psikososyal destek hizmetlerinin model temelli, standart, izlenebilir ve bilimsel kanıta dayalı biçimde sunulmasına yönelik Ar-Ge çalışmaları sürdürülmektedir. Bu çalışmalarla hizmet sunumunun bütüncül, sistematik ve mağdurların özel ihtiyaçlarına duyarlı şekilde yapılandırılması hedeflenmektedir.

- Şiddete uğrayan kadınların şiddetten korunması, psikososyal ve ekonomik sorunlarının çözülmesi, güçlendirilmesi ve bu dönemde kadınların varsa çocukları ile birlikte ihtiyaçlarının da karşılanması suretiyle geçici süreyle kalabilecekleri kadın konukevleri 81 ilimizde hizmetlerini sürdürmekte olup Türkiye genelinde toplam 151 kadın konukevi bulunmaktadır.
- Hizmetlerin daha ulaşılabilir kılınması amacıyla Sosyal Hizmet Merkezleri (SHM) bünyesinde Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları oluşturulmuştur. Hâlihazırda 451 Şiddetle Mücadele İrtibat Noktası ilçe bazında hizmet sunmaktadır.
- Bu mekanizmaların yanı sıra İçişleri ve Adalet Bakanlıkları bünyesinde ihtisas kuruluş ve birimlerle hizmetler sürdürülmektedir. Bu alanda Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığına bağlı uzman kolluk birimleri, Adalet Bakanlığına bağlı Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlükleri ile eş güdüm ve koordinasyon içerisinde kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmaları devam etmektedir.
- Şiddet mağdurlarına daha hızlı ulaşarak müdahalenin etkinliğini artırmak amacıyla paydaş kurumlar ile elektronik veri tabanları arasında entegrasyon sağlanmıştır. Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında yapılan veri entegrasyon çalışmaları ile 6284 sayılı Kanun kapsamında alınan tedbir kararı verileri ve kolluğa yapılan başvurular anlık olarak Bakanlığımız Aile Bilgi Sistemine düşmekte, böylelikle vakaya hızlı ulaşım ve etkin müdahale sağlanmaktadır.
- Bakanlığımız, Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı iş birliğinde “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kapsamında Teknik Yöntemlerle Takip Sistemlerinin Kullanılmasına Yönelik Pilot Uygulama İşbirliği Protokolü” kapsamında 2015 yılında pilot olarak başlatılan teknik yöntemlerle takip (elektronik kelepçe) uygulaması 2021 yılı itibariyle 81 ilimize yaygınlaştırılmıştır.
- Bakanlığımız bünyesinde hizmet sunan ALO 183 Şiddetle Mücadele Hattı şiddete uğrayan ya da uğrama riski bulunan bireyler için psikolojik, hukuki ve ekonomik danışma hattı 7 gün 24 saat esasında ücretsiz olarak çalışmakta; bu kişilere hakları konusunda ve başvuracakları yerler hakkında bilgi vermektedir. Ayrıca ihmal, istismar ve şiddet vakaları konusunda alınan ihbarlarda vakanın bulunduğu ilin acil müdahale ekip sorumlusuna ve/veya kolluk kuvvetlerine bildirilerek ivedilikle müdahale edilmesi sağlanmaktadır. ALO 183 Hattı’nda şiddet ihbarları için 0 (sıfır) tuşlaması vasıtasıyla önceliklendirme gerçekleştirilmekte olup ayrıca çevrim içi mesajlaşma (Whatsapp ve BİP) platformları üzerinden de hizmet sunmaktadır.
- Bakanlığımız ve İçişleri Bakanlığı iş birliğinde şiddet mağduru veya şiddet görme riski altında olan kadınlar için iletişim teknolojisinin sunduğu imkânlardan faydalanılarak mobil telefonlara yönelik Kadın Destek (KADES) Uygulaması hayata geçirilmiştir. Uygulamada yer alan acil yardım butonuna basılması halinde Acil Çağrı Merkezine ihbar düşmekte ve en yakın kolluk biriminin en kısa sürede mağdurun konumuna intikali sağlanmaktadır.
- Kadına yönelik şiddetle mücadele politika ve hizmetlerimizin bilimsel kanıtlar temelinde geliştirilmesi amacıyla araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) projeleri devam etmektedir. “Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet Araştırması-2024”, “Şiddet Uygulayanlara Yönelik Psikososyal Müdahale Modelinin Geliştirilmesi”, ve “Kadın Konukevleri Hizmetlerinde

İhtisaslaşmış Bir Yaklaşım: Güçlenme ve Etkin Destekle Verimli Entegrasyon (GÜVEN) Projesi” başlıklı projeler devam etmektedir.

- “*Türkiye’de Depremlerden Etkilenen Kadınlara ve Kız Çocuklarına Yönelik Şiddete Karşı Önleyici ve Koruyucu Hizmetlerin Yeniden Yapılandırılması ve Güçlendirilmesi*” ile 06 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen bölgede kadınlara yönelik şiddetin önlenmesi ve koruyucu hizmetlerin kapasitesinin artırılması amaçlanmaktadır. Söz konusu proje kapsamında depremden etkilenen 2 ilde (Hatay, Adıyaman) ve deprem sebebiyle oluşmuş göç olgusu sebebiyle 2 ilde (İstanbul, Kocaeli) yeni kadın konukevi inşa edilmesi ve depremin etkileri sebebiyle 20 kuruluştaki kadın konukevi ve ŞÖNİM güçlendirme, bakım-onarım ve tadilat gereksinimlerinin karşılanmasına yönelik bütçe tahsis edilmesi öngörülmüştür. Projede aynı zamanda şiddeti önleme ve koruma hizmetlerini sunan ve koordine eden personelin teknik bilgi, beceri ve araçlarının artırılması hedefiyle kapsamlı eğitim ve kapasite geliştirme programları gerçekleştirilmektedir.
- Şiddetin henüz ortaya çıkmadan önüne geçilmesine yönelik birincil önleme faaliyetleri ve bu bağlamda toplumun tüm kesimlerine yönelik farkındalık çalışmaları Bakanlığımız çalışmalarında önemli bir yere sahiptir. Kadına yönelik şiddetle mücadelede farkındalık ve duyarlılığın artırılması amacıyla ülke genelinde kamu kurum ve kuruluşlarında görevli personele ve toplumun farklı kesimlerine yönelik eğitim ve seminerler gerçekleştirilmektedir. 2007 yılından itibaren başlatılan eğitim-seminer faaliyetleri ile bugüne kadar yaklaşık 6,9 milyon kişiye ulaşılmıştır.

Bu çerçevede kadına yönelik şiddetle mücadele konusu mevzuat düzenlemeleri ve kamu politikaları detaylı bir şekilde ele alınmakta, koruyucu-önleyici hizmet kapasitesi nicel ve nitel olarak güçlendirilmeye devam etmekte, konuya ilişkin olarak toplumun farklı kesimlerine ulaşarak algı, tutum ve farkındalığın olumlu yönde geliştirilmesi sağlanmakta, politika ve hizmetler veri ve istatistiklerle bilimsel temeller üzerine inşa edilmekte ve tüm bu çalışmalarla Türkiye’nin kadına yönelik şiddetle mücadelesi kararlılıkla sürdürülmektedir.

Diğer taraftan Bakanlığımız tarafından kadınların işgücüne ve istihdama katılımını artırmak, bu yönde toplumsal bilinci geliştirmek ve böylece kadınların ekonomik güçlenmesini desteklemek amacıyla ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde bölge ve il düzeylerinde çeşitli bütçe ölçeklerinde çeşitli çalışmalar yürütülmektedir.

Bu çerçevede, Türkiye’de kadının güçlenmesi konusunda ulusal mekanizma olan; Bakanlığımızca uygulamaya konulan ve 2024-2028 yıllarını kapsayan “Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı”nda 2028 yılına kadar kadınların ekonomik alanda güçlenmesine yönelik olarak belirlenen politikalar; kadınların çalışma hayatına daha aktif katılım sağlaması ve değişen işgücü piyasası dinamikleri doğrultusunda ekonomik hayatta söz sahibi olmasını sağlamak temel amacıyla kurgulanmıştır.

Bahse konu dokümanın ‘Ekonomi’ başlığı altında belirlenen temel amaç, kadınların ekonomik olarak güçlenmesini sağlamak ve değişen işgücü piyasasına tam, eşit ve etkin katılımlarını desteklemek olarak belirlenmiş olup stratejilerinden bir tanesi “*Kadın girişimciliğinin her alanda desteklenmesi ve kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi amacıyla çalışmalar yapılması*” olarak kurgulanmıştır.

Bu strateji kapsamında, ülkemizde faaliyet gösteren kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi ve rekabet edebilirliklerinin güçlendirilmesine yönelik çeşitli faaliyetler

öngörülmüştür. Ek olarak, Genel Müdürlüğümüz görev alanı kapsamında, ülkemizde faaliyet gösteren kadın kooperatiflerine yönelik yürütülen proje ve faaliyetlere ilişkin bilgiler aşağıda özetlenmektedir.

- Bakanlığımız tarafından Kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi, sürdürülebilirliklerinin sağlanması, kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi ve görünürlüklerinin artırılması hedefine yönelik olarak ‘Kadınların Kooperatifler Yoluyla Güçlendirilmesi Projesi’ 2021-2024 yılları arasında yürütülmüştür.
- Ayrıca, kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi ve kurumlar arası koordinasyonun güçlendirilmesi hedefi kapsamında Tarım ve Orman Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı işbirliğinde imzaladığımız “Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İşbirliği Protokolü” çerçevesinde çalışmalar yürütülmektedir.
- Girişimci olmak isteyen ve mevcut girişimci kadınların ihtiyaç duydukları bilgi ve desteklere ulaşmalarını sağlayarak kadınların girişimcilik beceri ve kapasitelerini artırmak amacıyla “kadingirisimci.gov.tr” web sitesi erişime açılmıştır. Bahse konu web sitesinde Kadın Kooperatifleri Ağına kayıtlı kadınlar için “Ben De Varım” uygulaması hayata geçirilmiştir.
- Bu çalışmaların yanı sıra; kadın istihdamının artırılması, kadın girişimciliğinin teşvik edilmesi ve kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi amacıyla Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu ile “IPARD Programına İlişkin İş Birliği Protokolü” kapsamında kadın kooperatiflerinde dahil olduğu girişimci kadınlara yönelik çeşitli eğitim ve yönlendirme faaliyetleri yürütülmektedir.
- Son olarak, Bakım yükünü hafifletme hedefi kapsamında, sosyal hizmetler, bakım hizmetleri ve özel politika gerektiren grupların güçlendirilmesine yönelik yürütülen faaliyetler açısından Sosyal Kooperatif modelinin ele alınması amacıyla, Bakanlığımız ve Ticaret Bakanlığı iş birliğinde; ilgili kamu kurum ve kuruluşları, kooperatifler/üst birlikler, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, mesleki kuruluşlar ve uluslararası kuruluşların katılımıyla 9 Aralık 2025 tarihinde Ankara’da Sosyal Hizmetler ve Bakım Hizmetlerinin Sunulmasında Sosyal Kooperatifler Çalıştayı düzenlenmiştir.

Bakanlığımız çocuklarımızın korunmasını, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasını amaçlamakta, tüm risklere karşı bilinçli ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmaları çocuğun üstün yararı ilkesi çerçevesinde yürütmektedir.

Çocukların ihtiyaçlarının karşılanması, ailelerin güçlendirilmesi, geçici olarak yaşanan sosyal ve ekonomik güçlüğü önüne geçilmesi, çocukların öz aileleri ve yakınları yanında bakımlarının ve desteklenmelerinin sağlanması ile fırsat eşitliğinin oluşturulması amacıyla sosyal ve ekonomik destek hizmeti verilmektedir.

Depremden etkilenen ailelerde, çocukların temel ihtiyaçlarının karşılanmasında güçlük yaşandığı durumlarda meslek elemanları aileleri yakından değerlendirerek hızlı bir sosyal inceleme gerçekleştirmiş; çocuğun bakım, barınma, beslenme, giyim ve eğitim giderlerinin karşılanmasına katkı sağlamak amacıyla sosyal ve ekonomik destek hizmet ödemeleri planlanarak sağlanmıştır.

Buna ek olarak, depremin çocuklar ve aile üzerindeki psikolojik etkilerini hafifletmeye yönelik psikososyal destek ve rehberlik çalışmaları yürütülmüş; çocukların duygusal iyilik

halinin güçlendirilmesi ve ihtiyaç duyulan durumlarda uygun hizmetlere yönlendirilmesi sağlanmıştır.

Bakanlığımızca her ilde oluşturulmuş olan *Çocuklar Güvende Ekipleri* aracılığıyla farklı risk gruplarındaki çocukları korumaya yönelik tespit ve müdahale çalışmalarının yanı sıra izleme faaliyetleri de yürütülmektedir. Yapılan alan taramaları neticesinde çocuk ve ailenin uygun sosyal hizmet modeline veya destek ve yardımlara yönlendirilmesi sağlanmaktadır. Bu kapsamda, depremde etkilenen çocuklara yönelik hane ziyaretleri gerçekleştirilmiş olup ihtiyaçları doğrultusunda gerekli sosyal hizmet müdahalelerinde bulunulmuştur.

Öksüz ve Yetim Hizmet Birimlerimizce yürütülen çalışmalar kapsamında deprem sebebiyle ebeveyn kaybı yaşamış çocukların tespiti yapılarak çocuk ve ailesi/bakım veren bireylerin hane ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.

Dezavantajlı bölgelerde yaşayan çocuklar öncelikli olmak üzere fırsat eşitliği ilkesiyle tüm çocukların koruyucu ve önleyici hizmetlere erişimini artırmak amacıyla Çocuk Yaşam Merkezleri kurulmaktadır. Çocuk Yaşam Merkezlerinde; çocukların psikososyal gelişimlerini desteklemeye, çocuklar ve ailelerine yönelik danışmanlık hizmeti sunmaya, çocukların sosyal katılımı ve uyumunu artırıcı çalışmalar yürütmeye ve haklarına ilişkin farkındalıklarını artırmaya yönelik hizmetlerin sunulması hedeflenmektedir.

28 Kasım 2024 tarihinde resmi olarak başlayan IPA II “*Acil Durumlara Duyarlı Çocuk Koruma Hizmetlerinin ve Desteklerinin Geliştirilmesi Yoluyla Çocukların Yaşamlarının İyileştirilmesi*” projesi kapsamında Malatya, Adıyaman, Kahramanmaraş ve Hatay olmak üzere dört deprem ilinde çocuk yaşam merkezlerinin kurulmasına ilişkin çalışmalarımız devam etmektedir.

6 Şubat depremi nedeniyle boşaltılan ve onarımı tamamlanmadığı için hizmet veremeyen 4 adet huzurevi ve yaşlı bakım merkezi bulunmaktadır. Bu kuruluşlar Bakanlığımız yatırım programına alınmış olup inşaatı devam etmektedir.

Buna ek olarak Adana, Hatay, Osmaniye ve Şanlıurfa İllerinde 50’şer kapasite ile faaliyet gösteren 4 adet Yaşlı Aktif Yaşam Merkezi bulunmaktadır. Anılan merkezlerde, yaşlı vatandaşlarımızın toplumsal yaşama katılımlarının sağlanması, bireysel gelişim ve gereksinimlerine katkı vermek amacıyla çeşitli atölye çalışmaları, spor etkinlikleri, geziler vb. çalışmalar yürütülmektedir.

Deprem sonucu bedensel engelli hale gelen (ampute vb.) vatandaşlarımızın sayısının Sağlık Bakanlığı tarafından verilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Bakanlığımız engellilerin temel hak ve özgürlükleri başta olmak üzere erişilebilirlik ile ilgili ulusal politikaların belirlenmesi, mevzuatın hazırlanması ve bu politikaların hayata geçirilmesi için kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon ve iş birliğinin sağlanması ile yükümlü bir kurumdur. Erişilebilirliğin uygulanması tüm kurum ve kuruluşların görev ve sorumluluğundadır.

Bu kapsamda “herkesin istediği her yere ve her hizmete, bağımsız ve güvenli olarak ulaşabilmesi ve bunları kullanabilmesi” olarak tanımlanan erişilebilirliğin sağlanması ve yaygınlaştırılması hususu yasal güvence altına alınmıştır.

5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunun 7 nci maddesinde yapılı çevre, özel ve kamu toplu taşıma sistemleri ile bilgilendirme hizmetleri, bilgi ve iletişim teknolojisinin erişilebilir olması hüküm altına alınmıştır. Ayrıca Kanunun geçici 2 nci ve geçici 3 üncü maddelerinde kamu kurum ve kuruluşlarına ait mevcut resmi yapılar, mevcut tüm yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve

yeşil alanlar, spor alanları ve benzeri sosyal ve kültürel alt yapı alanları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılmış ve umuma açık hizmet veren her türlü yapılar ile büyükşehir belediyeleri ve belediyeler tarafından şehir içinde sunulan ya da denetlenen toplu taşıma hizmetlerinde erişilebilirliğin sağlanmasına yönelik amir hükümlere yer verilmiştir.

Ülkemizde yapıli çevrenin planlanması, ruhsatlandırılması ve inşası ile ilgili temel mevzuat 3194 sayılı İmar Kanunu'nun uygulama yönetmeliğı "Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğı"dir. Bakanlıımız tarafından erişilebilirlik ölçü ve ölçütlerinin daha ayrıntılı olarak (bahçe tesviyeleri, bina girişleri, piyesler ve koridorlar, kapılar, merdivenler, asansörler, tuvaletler, yönlendirme, bilgilendirme ve işaretlemeler) Yönetmelikte yer alması için teknik metin oluşturulmuş ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değışikliğı Bakanlığı tarafından 03.07.2017 tarihinde Yönetmelik yayımlanmıştır. Bu Yönetmelikte yer alan erişilebilirlikle ilgili hükümler gereğı, yeni tasarlanan tüm binalarda standarda uygunluk sağlanmak zorundadır.

2019 yılında yeni inşa edilecek binaların erişilebilir olarak tasarlanması ve inşa edilmesi için yine Bakanlıımızca teknik alt yapısı oluşturularak Çevre, Şehircilik ve İklim Değışikliğı Bakanlığına sunulan revizyon talebi Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliğı'ne eklenmiştir.

Bakanlıımız tarafından ülkemiz uzmanlarının ve yabancı uzmanların katkılarıyla engelliler için acil durum ve tahliye planı ile sistemlerinin erişilebilirliğı ilkelerinin belirlenerek standartlara ve uygulamalara bu ilkelerin aktarılması hedefiyle ilk aşamada mevcut durum tespitine yönelik 15-16 Haziran 2021 tarihlerinde "Uluslararası Katılımlı Acil Durum ve Tahliye Planları ile Sistemlerinin Erişilebilirliğı Çevrim İçi Çalıştay", 10-11 Aralık 2021 tarihlerinde Bakanlıımız tarafından Cumhurbaşkanlığı İcraat Programları IV. 180 Günlük Eylem Planı kapsamında yer alan "Acil Durum Erişilebilirliğı Standart Ölçütlerinin Geliştirilmesi Çevrim İçi Çalıştay" gerçekleştirilmiştir.

Bakanlıımızca fiziksel çevrenin erişilebilirliğinin sağlanması amacıyla, eğitim faaliyetlerine sürekli olarak devam edilmekte olup kamu kurum ve kuruluşlarına, üniversitelere ve belediyelere yönelik eğitimler verilmektedir. Konutlarda erişilebilirliğin sağlanmasına yönelik fiziksel çevrenin erişilebilirliğinin sağlanması amacıyla;

- 2 Aralık 2025 tarihinde Hatay ilindeki kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan teknik personele yönelik, Hatay'ın yeniden yapılanma sürecinde proje hazırlıkları, inşaat ve denetim süreçlerinde dikkat edilmesi gereken standartlar konusunda eğitim gerçekleştirilmiştir.
- 15 Aralık 2025 tarihinde Hatay ilinde belediyelerde görev yapan teknik personele yönelik bilgilendirme yapmak üzere "Erişilebilirlik Atölyeleri: Binalar, Açık Alanlar ve Ulaşım" atölyesi Türkiye Belediyeler Birliğı iş birliğinde gerçekleştirilmiştir.
- 17 Aralık 2025 tarihinde Adana ilinde belediyelerde görev yapan teknik personele yönelik yeni inşa edilecek veya tadilat yapacak olan belediyelerin ihale, projelendirme, inşaat ve kontrolörlük süreçlerinde dikkat etmesi gereken standartlar konusunda bilgilendirme yapmak üzere "Erişilebilirlik Atölyeleri: Binalar, Açık Alanlar ve Ulaşım" atölyesi Türkiye Belediyeler Birliğı iş birliğinde gerçekleştirilmiştir.
- 18 Aralık 2025 tarihinde Adana ilinde kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan teknik personele yönelik "Erişilebilirlik Semineri" gerçekleştirilmiştir.

Diğer taraftan Bakanlıımızca Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları (SYD) aracılığıyla başta 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu olmak üzere

2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda çeşitli sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) kapsamında Bakanlığımız Ayni Bağış Depo Yönetimi ve Dağıtım Çalışma Grubu faaliyetleri çerçevesinde ayni bağışların toplanmasından, tasnif edilmesinden ve dağıtımından sorumludur.

Ayrıca SYD Vakıfları aracılığıyla ilgili mevzuat çerçevesinde afetten etkilenen hanelere yönelik acil temel ihtiyaç, ev eşyası ve barınma yardımları yapılmaktadır.

Bu kapsamda 6 Şubat'ta Kahramanmaraş merkezli afetin yaşandığı ilk andan itibaren deprem bölgesindeki şehirlerimize ulaşmak için tüm birimlerimiz seferber olmuştur. Türkiye Afet Müdahale Planı-Ayni Bağış Depo Yönetimi ve Dağıtım Çalışma Grubu kapsamında ulusal ve uluslararası ayni bağış depoları aracılığıyla ayni bağış kabulü ve dağıtımını titizlikle yürütülmüştür. Bununla birlikte 6 Şubat depremleri nedeniyle afetten etkilenen vatandaşlarımızın afet bölgesinde ve tahliye edilmiş oldukları illerde acil ve temel ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla ivedilikle ödenek aktarımları gerçekleştirilmiştir.

Öte yandan Bakanlığımızca yürütülen sosyal yardım programları, özellikle ailelerin ihtiyaçlarını gözütecek şekilde uygulanmakta olup, kadınların yoksulluktan daha fazla etkilendiği ve yoksulluk riski ile daha fazla karşılaştığı gerçeğinden hareketle düzenli yardım programlarından %61'i kadınlara verilmektedir.

Hak sahiplerinin kadın olduğu Eşi Vefat Etmiş Kadınlara Yönelik Yardım, Şartlı Sağlık Yardımı, Doğum Yardımı, Asker Ailelerine Yönelik Yardım, Çoklu Doğum Yardımı gibi düzenli yardımlar gerçekleştirilmektedir. Söz konusu yardım programlarında ödemelerin kadınlara yapılması öncelenmektedir.

Ayrıca proje desteklerimiz arasında yer alan Aile Destek Merkezi (ADEM) ve Sosyal Dayanışma Merkezi (SODAM) Projeleri ile aile müessesini güçlendirmek, milli ve manevi değerleri korumak, kadınların aile içerisindeki rolünü ve statüsünü belirgin kılmak, kadınların yeteneklerini ortaya çıkararak gelir elde edici faaliyetler yürütebilmelerini sağlamak, toplumu ve aile yapısını tehdit eden madde bağımlılığı, kumar, şiddet ve istismar gibi zararlı alışkanlık ve davranışlardan aile bireylerini ve yapısını korumak için mesleki ve kişisel gelişim kursları, seminerler ve eğitim programları düzenlenmektedir.

Bununla birlikte merkezlerimizde kursiyerlerimizin psiko-sosyal, sosyokültürel, mesleki ve kişisel yönden gelişimlerinin ve toplumsal entegrasyonlarının sağlanması amacıyla kurslar düzenlenmekte ve kurslara düzenli katılım sağlayan kursiyerlerimize aylık teşvik ödemeleri yapılmaktadır. Öte yandan belirli aralıklarda düzenlenen kermesler aracılığı ile de kadınların merkezlerimizde üretmiş oldukları ürünlerden gelir elde etmeleri sağlanmaktadır.

Aile kurumunun korunması, güçlendirilmesi ve değerlerin gelecek nesillere sağlam bir miras olarak aktarılması için çalışmaların yürütülmesi hedeflenerek, ADEM ve SODAM'larda kurulan Aile İletişim Atölyelerinde; aile içi iletişimin güçlendirilmesine yönelik eğitim, seminer, atölye, açık alan ve salon etkinlikleri ile yarışmalar gibi çeşitli faaliyetler yürütülmektedir. Böylece sosyal aktiviteler ile ailelerimizin bir araya gelerek nitelikli vakit geçirmeleri sağlanmaktadır. Böylelikle kadınların ekonomik ve sosyal statülerinin güçlenmesi ile toplumsal hayata katılımlarının artması hedeflenmektedir.

Ek olarak, Bakanlığımız yoksulluğın nesiller arası transferinin önüne geçebilmek ve sağlıklı nesillerin yetişmesine katkı verebilmek için özellikle çocukları destekler nitelikte yardım programlarına önem vermektedir. Bu nedenle ihtiyaç sahibi hanelerimiz çeşitli hane bazlı sosyal yardımlarla desteklenmektedir. Bu çerçevede doğrudan çocuklarımızı destekler nitelikte olan Şartlı Nakit Transferleri, Öksüz ve Yetim Yardımı, Asker Çocuđu Yardımı, Engelli Yakını Aylığı, Doğum ve Çoklu Doğum Yardım programları gibi düzenli yardım programları yürütölmektedir.

Ayrıca yoksulluk döngüsünden çıkarmak amacıyla özel önem verilen eğitim yardımları kapsamında aktarılan tutarlar sosyal yardım harcamalarının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Bu kapsamda eğitim materyali, ücretsiz ders kitabı, engelli öğrencilerin ücretsiz taşınması, öğrenci barınma, taşıma ve yemek yardımı, öğrencilerin ulaşım giderlerine yönelik yardımlar ve öğle yemeği yardımı gibi pek çok yardım programı ile de çocuklarımız desteklenmektedir.

Çocuklu hanelerimiz çocuklara yönelik yardımlara ek olarak; yardım özelinde belirlenen şartları sağlamaları halinde Gıda Yardımı, Barınma Yardımı, Elektrik Tüketim Desteđi ve Yakacak Yardımı gibi diğer yardımlar ile bütüncöl bir yaklaşım benimsenerek ihtiyaçlı yönlerinden desteklenmektedir.

Bu kapsamda tematik ve kapsayıcı sosyal yardım programları aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlarımız desteklenmekte olup sosyal yardım programlarına ilişkin detaylı veriler yıllık olarak yayımlanan Bakanlığımız faaliyet raporlarından takip edilebilmektedir.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, Sağlık Bakanlığının görev ve faaliyet alanı içerisinde bulunduğundan Bakanlığımızca değerlendirilememiştir.